

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2022/44/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Өлгий хот

2022 он

Аудитын Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954

Цахим хаяг: huanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930

Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Назгүл

Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazguld@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ.....	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	10
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	13
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	13
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	17
3. Аудитын тайлан.....	19
3.1. Ерөнхий зүйл.....	19
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	19
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт.....	19
3.4 Материаллаг байдал.....	20
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	20
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	20
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	20
3.5.3 Авлага.....	20
3.5.4 Урьдчилгаа.....	21
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	21
3.5.6 Бараа материал.....	21
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	22
3.5.8 Өр төлбөр.....	22
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	23
3.5.10. Орлогын данс.....	23
3.5.11 Зардлын данс.....	23
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	24
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл.....	26
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	28
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	28
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал.....	29
4. Менежментийн захидал.....	29
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	30

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

1. Аудитын гэрчилгээ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БУЛГАН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Б.ЕРБОЛАТ ТАНАА

᠒᠐᠒᠒.᠐᠖.᠒᠑ № ᠒4᠐
танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

БУЛГАН+ТТЗ-Gershilgee

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

БУЛГАН ТТЗ-Gershilgee-M

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>825887.91</u>	<u>806552.24</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	236952.24	215941.03
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	236952.24	215941.03
3121	Төгрөг	236952.24	215941.03
31211	Төрийн сангийн харилцах	236941.81	192578.10
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	10.43	23362.19
33	АВЛАГА	271638.91	221498.61
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	17397.55	4129.57
335	Бусад авлага	2234.61	661.74
3351	Байгууллагаас авах авлага	2000.00	453.74
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	234.61	208.00
336	Зээлийн авлага	252006.76	216707.30
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	252006.76	216707.30
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	252006.76	216707.30
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	317296.75	369112.61
351	Түүхий эд материал	13711.47	15131.59
35110	Тусгай зориулалттай материал	606.20	736.20
35130	Эм боох материал	13105.27	14395.39
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	233.65	233.65
354	Хангамжийн материал	302526.12	352921.87
35410	Бичиг хэргийн материал	5597.01	4864.90
35420	Аж ахуйн материал	141193.53	149172.18
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	711.60	1020.04
35440	Түлш, шатах тослох материал	65407.14	49936.05
35450	Барилгын засварын материал	263.90	0.00
35460	Хүнсний материал	66796.58	86387.34
35470	Бусад хангамжийн материал	22556.36	61541.36
35600	Мал амьтад	825.50	825.50
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>8622411.19</u>	<u>8365215.20</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	8622411.19	8365215.20
392	Биет хөрөнгө	8462223.61	8205178.80
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7194600.30	7217667.40
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-395264.82	-613896.55
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	349101.19	330351.19
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-246583.02	-290252.81
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	785760.36	836617.91
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-652202.69	-583618.72
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	259182.19	252962.39
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-162277.92	-150064.99
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1598557.57	1648457.57

39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-447729.23	-622905.48
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	236782.35	284185.46
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-118118.54	-145254.20
39217	Ном	60415.88	40929.64
393	Биет бус хөрөнгө	160187.58	160036.40
39301	Програм хангамж	4408.40	4408.40
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3257.30	-3408.48
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	159036.48	159036.48
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>9448299.10</u>	<u>9171767.44</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>75214.28</u>	<u>64661.71</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	75214.28	64661.71
413	Өглөг	75214.28	64661.71
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	67241.68	38054.53
4136	Бусад өглөг	7972.60	26607.18
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1651.92	339.38
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	6320.69	26267.79
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>9373084.82</u>	<u>9107105.74</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	9373084.82	9107105.74
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2386379.96	2386379.96
51101	Өмч: - төрийн	2386379.96	2386379.96
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3107567.86	2845043.28
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3066436.92	3111022.36
51220	Тайлант үеийн үр дүн	41130.95	-265979.08
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3879136.99	3875682.49
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>9448299.10</u>	<u>9171767.44</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	(мянган төгрөгөөр)	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,084,064.43	5,324,255.32
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	178,612.04	272,282.18
110	Орлогын албан татвар	109,882.01	77,254.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	109,882.01	77,254.57
110002	Үйл ажиллагааны орлого	39,654.58	10,233.43
110003	Хөрөнгийн орлого	68,853.43	64,943.14
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,374.00	2,078.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	5,228.50	2,512.00
113002	Бууны албан татвар	5,228.50	2,512.00

118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	63,501.53	192,515.60
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,739.20	50,318.63
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,699.20	49,818.63
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	2,040.00	500.00
1181	Газрын төлбөр	281.08	62.96
118101	Газрын төлбөр	281.08	62.96
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	59,481.25	142,134.02
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3,793.50	1,088.97
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	55,687.75	141,045.05
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	95,157.19	292,847.08
120	Нийтлэг татварын бус орлого	95,157.19	292,847.08
120003	Торгуулийн орлого	3,860.50	5,940.50
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	91,296.69	286,438.38
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	69,582.63	171,096.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	21,714.06	115,342.38
120009	Бусад орлого	-	468.20
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,810,295.20	4,759,126.07
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,958,308.57	3,739,401.67
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	607,755.07	268,264.37
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,350,553.50	3,471,137.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	56,090.22	239,699.81
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	55,916.72	232,183.45
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	173.50	7,516.36
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	760,580.94	740,092.50
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	23,904.04	-
132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	3,500.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	507,553.90	454,679.40
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	229,123.00	281,913.10
1330	Төсвийн захирагчдаас	845.34	1,089.69

133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	845.34	1,089.69
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	34,470.14	38,842.40
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,546.44	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	32,923.70	38,842.40
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,792,267.04	5,137,842.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,792,267.04	5,137,842.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,658,615.53	5,013,843.90
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,035,248.54	3,231,961.78
210101	Үндсэн цалин	2,744,438.20	3,001,321.18
210102	Нэмэгдэл	22,248.92	20,474.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	312.30
210104	Урамшуулал	171,674.42	115,880.50
210105	Гэрээт ажлын хөлс	96,887.00	93,973.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	385,120.03	422,907.78
210201	Тэтгэврийн даатгал	270,917.69	288,211.91
210202	Тэтгэмжийн даатгал	28,048.68	26,782.13
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	23,810.04	32,777.95
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,430.98	6,387.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	56,912.64	68,748.19
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	183,983.74	199,396.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,688.62	13,594.54
210302	Түлш, халаалт	172,295.11	185,802.35
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	127,515.96	167,326.32
210401	Бичиг хэрэг	14,868.09	20,850.43
210402	Тээвэр, шатахуун	89,924.26	100,121.25
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,630.20	5,851.15
210404	Ном, хэвлэл	1,086.00	186.40
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,823.24	739.66
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,184.18	31,432.42
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	8,145.01
2105	Нормативт зардал	208,085.82	269,451.69

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	59,357.77	120,632.58
210502	Хоол, хүнс	133,131.11	140,779.98
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,596.94	8,039.14
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,280.45	12,543.75
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,303.00	7,529.48
210602	Тавилга	1,023.40	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	90.00
210604	Урсгал засвар	2,954.05	4,924.27
2107	Томилолт, зочны зардал	6,760.10	10,488.30
210702	Дотоод албан томилолт	6,760.10	10,488.30
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,719.97	4,260.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,205.20	641.50
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3,162.70	2,605.40
210803	Даатгалын үйлчилгээ	143.90	118.80
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	342.80	273.50
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	95.38	141.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	430.80	120.30
210807	Газрын төлбөр	237.50	252.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	73.50	88.30
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	28.19	19.20
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	688,900.93	695,507.39
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	158,285.63	139,625.49
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,015.90	13,561.80
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	522,599.39	542,320.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	133,651.51	123,998.97
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55,925.44	119,997.13
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	1,546.44	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	32,653.18
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23,271.70	46,536.25
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,815.20	28,007.70

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	292.10	12,800.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	44,136.34	2,178.40
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	44,136.34	2,178.40
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	793.04	821.89
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	793.04	821.89
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	32,796.69	1,001.56
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,796.69	1,001.56
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>291,797.39</u>	<u>186,412.44</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	55,547.84	452,391.52
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	23,452.56
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	55,547.84	428,938.97
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(55,547.84)	(452,391.52)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>236,249.55</u>	<u>(265,979.08)</u>

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>4430691.27</u>	<u>5046448.03</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	<u>178612.04</u>	<u>272282.18</u>
110	Орлогын албан татвар	109882.01	77254.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	109882.01	77254.57
110002	Үйл ажиллагааны орлого	39654.58	10233.43
110003	Хөрөнгийн орлого	68853.43	64943.14
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1374.00	2078.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	5228.50	2512.00
113002	Бууны албан татвар	5228.50	2512.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	63501.53	192515.60
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3739.20	50318.63
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1699.20	49818.63
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	2040.00	500.00
1181	Газрын төлбөр	281.08	62.96
118101	Газрын төлбөр	281.08	62.96
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	59481.25	142134.02
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3793.50	1088.97
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	55687.75	141045.05

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	73443.13	286804.16
120	Нийтлэг татварын бус орлого	73443.13	286804.16
120002	Хүүгийн орлого	3860.50	5940.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	69582.63	280395.46
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	69582.63	280395.46
120009	Бусад орлого		468.20
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4178636.10	4487361.70
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3350553.50	3471137.30
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3350553.50	3471137.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	56090.22	239699.81
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	55916.72	234815.94
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	173.50	4883.87
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	736676.90	736592.50
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	507553.90	454679.40
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	229123.00	281913.10
1330	Төсвийн захирагчдаас	845.34	1089.69
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	845.34	1089.69
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	34470.14	38842.40
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1546.44	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	32923.70	38842.40
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4251267.87	4634808.28
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4251267.87	4634808.28
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4108464.29	4509965.74
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3014748.66	3215036.86
210101	Үндсэн цалин	2475859.04	2670144.49
210102	Нэмэгдэл	187295.98	175280.47
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	600.00	8481.00
210104	Урамшуулал	231707.47	203366.42
210105	Гэрээт ажлын хөлс	119286.18	157764.47
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	370954.95	455084.86
210201	Тэтгэврийн даатгал	256179.25	327479.26
210202	Тэтгэмжийн даатгал	28694.30	33401.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	22954.90	25120.80
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5738.80	6301.10
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	57387.70	62782.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	192171.01	190265.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	13760.65	14994.79
210302	Түлш, халаалт	178410.36	175270.87
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	125217.44	128629.38
210401	Бичиг хэрэг	7874.80	9756.97
210402	Тээвэр, шатахуун	93955.04	83916.11
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7721.20	7034.40
210404	Ном, хэвлэл	1301.90	1095.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3113.40	1560.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11251.10	25266.40
2105	Нормативт зардал	217579.82	253224.10
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	64334.51	83673.90
210502	Хоол, хүнс	127506.00	159784.70
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	25739.31	9765.50

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5460.50	9615.40
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3543.00	5180.00
210602	Тавилга	0.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100.00	83.40
210604	Урсгал засвар	1817.50	4352.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7253.80	10643.60
210702	Дотоод албан томилолт	7253.80	10643.60
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18607.30	6145.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13820.20	1698.90
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3162.70	2792.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	143.90	240.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	342.80	348.90
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	133.60	145.60
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	558.20	480.80
210807	Газрын төлбөр	237.50	289.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	90.60	88.30
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	117.80	60.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	156470.82	241320.68
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	145948.92	228816.38
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10521.90	12504.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	142803.57	124842.54
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55925.44	120840.70
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	1546.44	
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		32000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23271.70	47783.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30815.20	28007.70
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	292.10	13050.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	86085.09	2190.20
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	86085.09	2190.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	793.04	1089.69
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	793.04	1089.69
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	721.96
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		721.96
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	179423.40	411639.75
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	0.00	0.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	157824.26	432650.97
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	157824.26	432650.97
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	157824.26	432650.97
220001	Барилга байгууламж	55124.25	81527.48
221001	Их засвар	0.00	64709.76
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	42872.51
223001	Бусад хөрөнгө	39016.00	227329.22
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	63684.01	16212.00

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-157824.26	-432650.97
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	21599.15	-21011.22
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	215353.09	236952.24
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	236952.24	215941.03

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,895,807.87	2,887,703.54	9,169,891.37
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		-16,670.88	16,670.88	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,386,379.96	3,879,136.99	2,904,374.42	9,169,891.37
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			203,193.45	203,193.45
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,879,136.99	3,107,567.86	9,373,084.82
2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,879,136.99	3,107,567.86	9,373,084.82
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		-3,454.50	3,454.50	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,386,379.96	3,875,682.49	3,111,022.36	9,373,084.82
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-265,979.08	-265,979.08
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,386,379.96	3,875,682.49	2,845,043.28	9,107,105.74

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		

2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,862,970.30	4,695,273.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,408,057.20	4,278,834.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,332,016.50	4,202,793.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,144,736.30	3,143,139.38
210101	Үндсэн цалин	2,610,681.50	2,598,247.02
210102	Нэмэгдэл	174,389.70	175,280.47
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8,564.00	8,481.00
210104	Урамшуулал	192,413.00	203,366.42
210105	Гэрээт ажлын хөлс	158,688.10	157,764.47
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	425,370.10	424,168.80
210201	Тэтгэврийн даатгал	297,764.50	296,563.20
210202	Тэтгэмжийн даатгал	33,401.70	33,401.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	25,120.80	25,120.80
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,280.40	6,301.10
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	62,802.70	62,782.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	179,782.20	179,252.46
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,521.80	14,364.79
210302	Түлш, халаалт	165,260.40	164,887.67
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	104,080.90	103,838.59
210401	Бичиг хэрэг	6,508.20	6,576.50
210402	Тээвэр, шатахуун	71,275.40	71,147.76
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,911.70	6,729.40
210404	Ном, хэвлэл	1,160.50	1,160.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,650.00	1,560.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,575.10	16,664.43
2105	Нормативт зардал	199,154.70	199,154.70
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	39,603.90	39,603.90
210502	Хоол, хүнс	149,785.30	149,785.30

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,765.50	9,765.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,187.90	8,075.40
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,640.00	3,640.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	83.40	83.40
210604	Урсгал засвар	4,464.50	4,352.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,332.20	9,975.20
210702	Дотоод албан томилолт	10,332.20	9,975.20
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,304.10	6,145.20
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,698.90	1,698.90
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,792.20	2,792.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	240.30	240.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	362.90	348.90
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	145.60	145.60
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	480.80	480.80
210807	Газрын төлбөр	404.20	289.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	88.30	88.30
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	90.90	60.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	254,068.10	129,044.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	242,926.80	117,902.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,141.30	11,141.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	76,040.70	76,040.70
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	76,040.70	76,040.70
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	47,783.00	47,783.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,007.70	28,007.70
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250.00	250.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	454,913.10	416,438.97
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	454,913.10	416,438.97
220001	Барилга байгууламж	100,000.00	81,527.48

221001	Их засвар	81,913.10	64,709.76
222001	Тоног төхөөрөмж	50,000.00	42,872.51
223001	Бусад хөрөнгө	223,000.00	227,329.22
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,862,970.30	4,614,277.42
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,471,137.30	3,468,249.39
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,471,137.30	3,468,249.39
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	949,490.60	978,900.92
132001	Орон нутгийн төсвөөс	667,577.50	696,987.82
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	281,913.10	281,913.10
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	38,842.40	38,842.40
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,842.40	38,842.40
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	403,500.00	128,284.72
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	200,000.00	128,284.72
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	203,500.00	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	198,735.57
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	198,735.57	117,739.39
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	11.00	11.00
610001	Төсвийн байгууллага	11.00	11.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	283.00	285.00
620001	Удирдах ажилтан	18.00	22.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	156.00	159.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	83.00	78.00
620004	Гэрээт ажилтан	26.00	26.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	1,232.00	1,098.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	1,007.00	923.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	1,007.00	923.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	225.00	175.00

631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	225.00	175.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	283.00	285.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	120.00	120.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	6.00	6.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	25.00	26.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	74.00	75.00
650010	Гэрээт ажилтан	38.00	38.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	10.00	10.00

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	(мянган төгрөгөөр)	
I	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
21	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	239,699.08
210	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	239,699.08
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	194,874.83
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	67,691.11
210101	Үндсэн цалин	67,691.11
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,390.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,390.26
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11,013.20
210301	Гэрэл, цахилгаан	630.00
210302	Түлш, халаалт	10,383.20
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,630.79
210401	Бичиг хэрэг	1,455.47
210402	Тээвэр, шатахуун	9,768.35
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	575.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,831.97
2105	Нормативт зардал	50,189.40
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	40,740.00
210502	Хоол, хүнс	9,449.40
2107	Томилолт, зочны зардал	668.40
210702	Дотоод албан томилолт	668.40
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,291.67
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,851.67
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,440.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	44,824.24
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	44,800.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	32,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,800.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24.24

213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24.24
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	239,699.81
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	239,699.81
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	234,815.94
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,883.87
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.74

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч сумын Засаг дарга Б.Ерболат танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитыг 2021 оны 3 дугаар сарын 21-ээс 2022 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2022 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл гүйцэтгэв.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 66 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийн хүрээнд эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, иргэдэд хуульд заасан үйлчилгээг үзүүлэх, зохион байгуулах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу шинэчлэгдсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь аймгийн Төсвийн ерөнхийлөгчийн харъяа орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт хийдэг. Булган сумын төсөвт байгууллагуудын 2019, 2020 оны үйл ажиллагаанд Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба 2021 онд шалгалт хийсэн байна.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд “дунд” гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдлийг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 4,799.0 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 96.0 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 76.8 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 236.9 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 215.7 сая төгрөг болж 21.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	236.9	215.9	-21.0	100%
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	236.9	215.7	-21.0	100%

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд 215.9 сая төгрөг байгаагаас 192.6 сая төгрөг нь төрийн сангийн харилцахад, 23.4 сая төгрөг нь Эмийн эргэлтийн сангийн арилжааны банк дахь харилцах дансны үлдэгдэл байна. Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа 182.6 сая төгрөгийн 67.2 сая төгрөг нь сумын орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд, 39.5 сая төгрөг нь ОНХСангийн, 78.0 сая төгрөг нь СХСангийн, 7.6 сая төгрөг нь байгаль орчныг хамгаалах сангийн дансны үлдэгдэл байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Тус сумын ТШЗ-ийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа зөрчил гараагүй байна.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт дансны оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 271.6 сая, эцсийн үлдэгдэл 221.3 сая төгрөг болж 50.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2. Авлагын үлдэгдэл

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
----------	----------------	-----------------	------------------------

Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	17.4	4.1	-13.3
Бусад авлага	2.2	0.5	-1.7
Зээлийн авлага	252	216.7	-35.3
Дүн	271.6	221.3	-50.3

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын үлдэгдэл 216.7 сая төгрөг байгаа нь нийт авлагын 97.9 хувийг эзэлж байна. Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай авлага байхгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Тус сумын ТШЗ-ийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар авлагатай холбоотой алдаа зөрчил гараагүй байна.

3.5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа данс оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын данс оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 317.2 сая, эцсийн үлдэгдэл 369.1 сая төгрөг болж, 51.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	13.7	15.1	1.4
Бэлэн бүтээгдэхүүн	0.2	0.2	0
Хангамжийн материал	302.5	353	50.5
Мал амьтад	0.8	0.8	0
Дүн	317.2	369.1	51.9

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл 369.1 сая төгрөг болж 51.9 сая төгрөгөөр өссөн байна. Тайлант онд сумын төсөвт байгууллагууд төсвийн хөрөнгөөр 731.1 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, 94.7 сая төгрөгийн материал үнэгүй төлбөргүй хүлээн авч, үйл ажиллагаандаа 743.6 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 18.8 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, 11.6 сая төгрөгийн бараа материалыг акталсантай холбоотой байна.

Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 0.9 сая, Засаг даргын тамгын газар 63.2 сая, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 99.4 сая, 2 дугаар сургууль 41.0 сая, 3 дугаар сургууль 34.2 сая, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг 39.2 сая, 2 дугаар цэцэрлэг 22.1 сая, Эрүүл мэндийн төв 54.5 сая, Соёлын төв 5.6 сая, Эргэлтийн эмийн санг 8.9 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд тусгагдсан 62.8 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийн тооллого хийгдээгүй, үлдэгдэлийг тооцоо хийж баталгаажуулаагүй.

Эрүүл мэндийн төвийн эмийн сангийн бүртгэл тооцоо хангалтгүй хийгдсэн, төвийн эрхлэгч 8.2 сая төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэлийг эмийн захиалга бичиж, хяналтгүйгээр анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар шууд зарцуулалт хийсэн.

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 8,622.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 8,365.2 сая төгрөг болж, 257.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	8,462.20	8,205.20	-257.00
Биет бус хөрөнгө	160.2	160.0	-0.20
Дүн	8,622.40	8,365.20	-257.20

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 16.2 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 290.8 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 180.3 сая төгрөгийн хөрөнгө акталсан байна. Үндсэн хөрөнгөд нийт 542.3 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулжээ.

Аудитын илрүүлэлт:

Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд тусгагдсан 805.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгдээгүй, хөрөнгийн үлдэгдэлийг тооцоо хийж баталгаажуулаагүй байна.

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 75.2 сая, эцсийн үлдэгдэл 64.7 сая төгрөг болж, 10.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	67.2	38.1	-29.1	58.9%
Байгууллагад төлөх өглөг	1.7	0.3	-1.4	0.4%
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	6.3	26.3	20	40.7%
Нийт дүн	75.2	64.7	-10.5	100%

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн жилийн эцсийн үлдэгдэл 64.7 сая төгрөгийн 58.9 хувийг буюу 38.1 сая төгрөгийг ажиллагсадтай холбоотой өглөг, 40.7 хувийг буюу 26.3 сая төгрөгийг хувь хүмүүст төлөх өглөг эзэлж байна.

Өр төлбөрийн 44.5 сая төгрөг нь Эрүүл мэндийн төвийн, 12.5 сая төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 6.5 сая төгрөг нь сумын Засаг даргын тамгын газрын, 1.2 сая төгрөг нь Соёлын төвийн өглөг байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Тус сумын ТШЗ-ийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өглөгтэй холбоотой алдаа зөрчил гараагүй байна.

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 9,373.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 9,107.1 сая төгрөг болж, 266.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №6 Засгийн хувь оролцоо

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+/ бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,386.40	2,386.40	0.00	26.2%
Хуримтлагдсан үр дүн	3,107.60	2,845.00	-262.60	31.2%
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,879.10	3,875.70	-3.40	42.6%
Дүн	9,373.10	9,107.10	-266.00	100%

Эх сурвалж: Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 9,107.1 сая төгрөг болж 266.0 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант оны үр дүн 266.0 сая төгрөг гарснаас шалтгаалжээ.

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл данс нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт буюу акталсан хөрөнгийн үнэлгээний бууралт 3.4 сая төгрөгөөр буурсан байна. Хуримтлагдсан үр дүн 2,845.0 сая төгрөг болж 262.6 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант оны үр дүн 266.0 сая төгрөг, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт 3.4 сая төгрөг гарснаас шалтгаалсан байна.

3.5.10. Орлогын данс

Булган сум нь 2021 онд гүйцэтгэлээр орон нутгийн орлогоос 278.7 сая төгрөгийн орлого оруулж, тусламж санхүүжилтийн орлогоор тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 3,471.9 сая, орон нутгийн төсвөөс 454.7 сая, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 281.9 сая, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 38.8 сая, нэмэлт санхүүжилтээр 239.7 сая, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 280.1 сая төгрөг оруулан, үнэ төлбөргүйгээр 290.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 96.3 сая төгрөгийн бараа материалыг хүлээн авч нийтдээ 5,324.2 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн ажилласан байна.

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого 5,324.2 сая төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 266.2 сая төгрөгөөр буюу 5.2 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан орон нутгийн орлого, нэмэлт санхүүжилтийн орлогууд байна.

3.5.11 Зардлын данс

Булган сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт зардал 5,127.5 сая төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 327.6 сая төгрөгөөр буюу 6.8 хувиар өссөн байна.

Нийт зардлын 97.7 хувь нь бараа үйлчилгээний зардал, 2.3 хувь нь урсгал шилжүүлэг байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин хөлс, НДШ, хангамж, бараа материалын зардал, нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал, томиллолт, зочны зардал, хураамж, бараа үйлчилгээний бусад зардууд 3.7 саяаас 196.7 сая төгрөгөөр өссөн, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр 11.4 сая, урсгал шилжүүлгийн зардал 18.3 сая төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Төсөвт байгууллагуудаас Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд 1.1 дэх заалтад хамаарах байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад батлагдсан төсвийг ИТХурал 0.9 сая, ЗДТГ 5.5 сая, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 1.5 сая, 2 дугаар сургууль 1.1 сая, 3 дугаар сургууль 4.3 сая төгрөгийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал зардлыг төлөвлөн зарцуулаагүй, тогтоолыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Засаг даргын тамгын газар гэрэл цахилгаан, түлш халаалт, хангамж, бараа материалын зардал, нормативт зардал, эд хүгшил, урсгал засварын зардал, томилолт, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлуудаас 2.1 сая төгрөгийг цалингийн зардалд, түлш халаалтын зардлаас 1.3 сая төгрөгийн тээвэр шатахууны зардалд, хичээл практикийн зардлаас гэрэл цахилгааны зардалд 0.1 сая буюу нийт 3.5 сая төгрөгийг зардлын бүлэг хооронд зохих зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулжээ

Эрүүл мэндийн төв нэр бүхий ажилтанд 0.3 сая төгрөгийн цалинг илүү олгож суутгаж аваагүй, тайланд авлагаар бүртгэж тайлагнаагүй.

Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль тээвэр шатахууны зардалд зарцуулсан 3.7 сая төгрөгийн жагсаалтад, хэрэглэсэн албан тушаалтнуудаар гарын үсэг зуруулж баримтжуулаагүй.

Засаг даргын тамгын газар тайлант хугацаанд 21.9 сая, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 8.9 сая, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 17.3 сая, 2 дугаар сургууль 5.4 сая, Эрүүл мэндийн төв 54.9 сая төгрөгийн гүйлгээг тооцооны дансаар дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан, хөтөлбөл зохих нягтлан бодох бүртгэлийн журналуудыг бүрэн хөтлөөгүй, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлийг давтан гаргасан байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тайлант онд Булган сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 4,862.9 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 4,408.1 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 454.9 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар баталжээ.

Нийт зардлын 3,471.1 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 667.6 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 281.9 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 38.8 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 200.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 203.5 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн гүйцэтгэл

Булган сум нь 2021 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 4,614.3 сая төгрөгийн тусламж санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 3,471.1 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 698.1 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 38.8 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 281.3 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 128.3 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогын 128.3 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлого байна.

Нийт санхүүжилтээс 4.0 сая төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн ба үндсэн үйл ажиллагааны орлого 71.7 сая төгрөгөөр тасарсан үзүүлэлттэй байна. Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 2.9 сая, орон нутгийн төсвөөс 1.1 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 4695.3 сая төгрөг буюу 96.5 хувьтай биелэхэд сум хөгжүүлэх сангийн төлөвлөгөө 71.7 сая төгрөгөөр тасарсан нь голлох нөлөөг үзүүлсэн байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 16 дугаар тогтоолоор Булган сумын 2021 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 175.6 сая төгрөгөөр баталжээ.

Сумын ИТХ-ын 2021 оны 09 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 20 дугаар тогтоолоор 2021 орлогын төлөвлөгөөг 212.9 сая төгрөгөөр тодотгож баталжээ.

Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2021 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2021 оны 41 дүгээр тодотголоор 212.9 сая төгрөгөөр хэвээр нь баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 278.7 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөөг 65.8 сая төгрөгөөр буюу 30.9 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №7 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	210.4	272.3	61.9	97.7
II.Татварын бус орлого	2.5	6.4	3.9	2.3
Нийт дүн	212.9	278.7	65.8	100

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд татварын орлогоос үйл ажиллагааны орлогын албан татвар 10.2 сая төгрөгөөр, иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлогоос суутгасан албан татвар буюу хөрөнгийн орлого 12.9 сая төгрөгөөр, бууны албан татвар 3.8 сая төгрөгөөр, газрын төлбөр 0.4 сая төгрөгөөр, ойн нөөцийн төлбөр 4.5 сая төгрөгөөр, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр хураамж 0.8 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Орон нутгийн орлого төлөвлөгөөний давж биелэгдэхэд улсын тэмдэгтийн хураамж 47.1 сая, хөрөнгө борлуулсны орлого 1.8 сая, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 46.0 сая, хүү, торгуулийн орлогоос 3.4 сая, бусад орлого 0.5 сая төгрөгөөр тус тус давж биелэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны оны эхний үлдэгдэл 30.8 сая төгрөг ба 278.7 сая төгрөгийн татварын орлого оруулж, аймгаас 454.7 сая төгрөгийн дэмжлэг авч, 698.1 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд зарцуулж, оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын дансанд 67.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Хүснэгт №8 Төсвийн байгууллагуудын 2021 оны төсвийн зарлагын гүйцэтгэл:

/сая төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХ	57.7	57.7	-
2	Сумын ЗДТГ	372.8	371.9	-
3	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль	1,821.70	1,821.00	0.2
4	Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль	281.20	281.20	
5	Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль	380.70	380.00	
6	Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг	372.3	371.1	0

7	Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг	142.4	142.1	
8	Соёлын төв	109.1	108.9	-
9	Эрүүл мэндийн төв	670.2	670.0	0.6
10	ОНХСан	454.9	416.4	15.2
11	СХС	200	75	4
	Нийт дүн	4,863.00	4,695.30	20.00

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 234.8 сая төгрөгийн, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 4.9 сая төгрөгийн нийт 239.7 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.

Үүнээс цалин хөлстэй холбоотой зардалд 98.1 сая, байр ашиглахтай холбоотой тогтмол зардалд 11.0 сая, хангамж, бараа материалын зардалд 22.6 сая, нормативт зардалд 50.2 сая, томилолтын зардалд 0.7 сая, бараа үйлчилгээний зардалд 8.9 сая, урсгал шилжүүлгийн зардалд 44.8 сая, хөрөнгийн зардалд 3.4 сая төгрөгийг буюу нийтдээ 239.6 сая төгрөгийг зарцуулж, 0.01 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй орлого ороогүй байна

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Булган сумын ТТЗ нь 2021 онд нийт 79 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 67 мэдээллийг хугацаандаа байршуулж, 10 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн ба 2 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

Төвлөрүүлэн захирагчийн 1, 2 дугаар улирлын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг оруулаагүй, хагас жилийн санхүүгийн тайланг байршуулаагүй, таван сая төгрөгнөөс дээш татварын орлогын 186.7 сая төгрөгийн 7 орлогын гүйлгээг байршуулаагүй, таван сая төгрөгөөс дээш зарлагын 698.1 сая төгрөгийн гүйлгээг байршуулаагүй, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 52.2 хувьтай байна.

Аудитаар тус ТТЗ-ийн багцад хамаарах 11 байгууллагыг хамруулан, мөн хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг шалгалаа.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгахад дараах алдаа, зөрчил илэрсэн.

Аудитын илрүүлэлт:

Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал төсвийн гүйцэтгэлийн 3 дугаар улирлын мэдээг хугацаа хоцроож оруулсан, 0.2 сая төгрөгийн авлага үүсгэсэн 1 шийдвэр, жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг байршуулаагүй.

Сумын ЗДТГ өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.1.5, 6.4.8 -д заасан 220.7 сая төгрөгийн 13 мэдээллийг байршуулаагүй.

Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.4.4, 6.4.6, 6.4.8 -д заасан 30.8 сая төгрөгийн 6 мэдээллийг байршуулаагүй байна. Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль шилэн дансанд тайлант хугацаанд оруулбал зохих 149 мэдээллээс 17 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн.

Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.4.4, 6.4.6, 6.4.8 -д заасан 7.6 сая төгрөгийн 4 мэдээллийг байршуулаагүй.

Эрүүл мэндийн төв тайлант оны 3 дугаар улирлын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг хугацаа хоцроож оруулсан, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авалтын мэдээлэл 26.9 сая төгрөгийн 4 орлогын гүйлгээг оруулаагүй, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 838.7 сая төгрөгийн 25 гүйлгээг оруулаагүй, 26.9 сая төгрөгийн зарлагын 4 гүйлгээ, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлтийг дутуу оруулсан, 42.2 сая төгрөгийн өр үүсгэсэн тухай 5 шийдвэрийг байршуулаагүй, өмнөх онд шилэн дансны хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн шилэн данстай холбоотой өмнөх аудитаар зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, төсвийн гүйцэтгэлийн 1,2,3,4 дүгээр улирлуудын мэдээг оруулаагүй, 200.0 сая төгрөгийн 1 тендерт шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх товч мэдээлэл, шалгарсан болон шалгараагүй хуулийн үндэслэл, шалтгааныг оруулаагүй, 284.3 сая төгрөгийн таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авалтын 13 мэдээллийг оруулаагүй, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 281.9 сая төгрөгийн 4 орлогын гүйлгээг оруулаагүй, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 284.3 сая төгрөгийн 13 зарлагын гүйлгээ, 3.5 сая төгрөгийн өр үүсгэсэн 1 шийдвэрийг байршуулаагүй.

Сум хөгжүүлэх сангийн шилэн данстай холбоотой өмнөх аудитаар зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, төсвийн гүйцэтгэлийн 1, 2, 3, 4 дүгээр улирлуудын мэдээг оруулаагүй, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 18.7 сая төгрөгийн 3 орлогын гүйлгээг оруулаагүй, цалингийн зардлаас бусад таван сая

төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 20.0 сая төгрөгийн 3 зарлагын гүйлгээ, 74.0 сая төгрөгийн авлага үүсгэсэн 19 шийдвэрийг байршуулаагүй.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны цахим хуудсанд Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 79 мэдээллээс 25 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 4 мэдээллийг байршуулаагүй зөрчлийн дүнгээр зөвлөмж өгөгдсөн ба хэрэгжилтийг шалгахад зөрчлийг давтан гаргасан, зөвлөмжийн биелэлт хангалтгүй байна.

Хүснэгт: №8 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт / сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	1				1		0%
Нийт	1				1		0%

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 9 төсвийн байгууллага, 5 тусгайн сангийн нийт 14 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 7 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 4 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, 3 сангийн тайланг нэгтгэсэн.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Хязгаарлалттай санал дүгнэлт” өгч, Ерөнхий боловсролын 1, 2, 3 дугаар сургууль, Хүүхдийн 1,2 дугаар цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн байна.

Сумын ИТХ, Соёлын төв, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, Төрийн сан, Байгаль хамгаалах сангийн тайланг нэгтгэлээ.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 912.8 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч 28.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 884.8 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, санхүүгийн албаны даргын албан тушаалын гүйцэтгэх чиг үүрэгтэй холбоотой зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд Эргэлтийн эмийн сангийн Санхүүгийн байдлын тайланд авлагыг 0.2 сая төгрөгөөр дутуу бараа материалыг 9.4 сая төгрөгөөр илүү, тайлант үеийн үр дүнг 9.2 сая төгрөгөөр илүү, Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нормативт зардлыг 8.1 сая төгрөгөөр дутуу, бараа үйлчилгээний зардлыг 1.1 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан нийт 28.0 сая төгрөгийн алдааг залруулав.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой нийт 884.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрч зөрчил арилгуулах албан шаардлага хүргүүлж байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 3,428.9 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн байна.

ОНХС, СХСангуудын тайланд 62.3 сая төгрөгийн залруулга хийгдсэн.

Эрүүл мэндийн төвд 0.3 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, сумын нийт төсвийн байгууллага болон ОНХС, СХСанд 3,276.3 сая төгрөгийн 13 албан шаардлага, ИТХ, ЗДТГ, Ерөнхий боловсролын 1, 2 дугаар сургууль, Эрүүл мэндийн төвүүдэд 90.0 сая төгрөгийн 5 заалт бүхий зөвлөмж, Булган сумын ЗДТГ ын нягтлан бодогчид хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 8: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл /сая төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
				Залруулсан алдаа		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж		Албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
A	B	5	6	7	8	11	12	13	14	#	16	17	18
1	ИТХурал	2	10.0					1	1.1	1	8.9		
2	ЗДТГазар	5	1,120.1					2	1,116.6	1	3.5	1	
3	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль	3	49.6					2	32.3	1	17.3		
4	Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль	3	14.1					2	8.7	1	5.4		
5	Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль	2	8.0					2	8.0				
6	Эрүүл мэндийн төв	4	998.1			1	0.3	2	942.9	1	54.9		
7	Орон нутгийн хөгжлийн сан	2	1,063.0	1	9.0			1	1,054.0				
8	Сум хөгжүүлэх сан	2	166.0	1	53.3			1	112.7				
Дүн		23	3,428.9	2	62.3	1	0.3	13	3276.3	5	90.0	1	0

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1 Албан тушаалын гүйцэтгэх чиг үүргийн талаар

1.1. Илрүүлэлт:

Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан болон Сум хөгжүүлэх сангийн 2 дугаар гарын үсгийг Засаг даргын тамгын газрын нягтлан бодогч зурж, тайлан баланс гаргасан байна.

Энэ нь Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 07 дугаар сарын 16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан Санхүүгийн албаны даргын ажлын байрны тодорхойлолтын албан тушаалын 2 дугаар зорилтын 12, 3 дугаар зорилтын 1-д заасныг зөрчсөн байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 07 дугаар сарын 16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан сумын Санхүүгийн албаны ажлын байрны тодорхойлолтод заасны дагуу Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангуудын 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар зуруулж, тайлан, баланс гаргуулах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын газарт 2022 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Булган сумын ТТЗ	7	912.8	5	28.0			1	884.8	1	